

Indholdsfortegnelse

Anbefalinger til implementering af bygningsdirektivet	2
Principper for implementeringen af bygningsdirektivet	3
Energieffektivitet først	4
Metodik for implementering	5

Anbefalinger til implementering af bygningsdirektivet

REO for Energieffektiv Omstilling (REO) har udarbejdet anbefalinger til klima-, energi- og forsyningsministeren i forbindelse med implementeringen af det omarbejdede bygningsdirektiv, som har implementeringsfrist 29. maj 2026.

REO præsenterer i det følgende implementeringsprincipper inden for et afgrænset område af direktivets virke.

Det omarbejdede bygningsdirektiv introducerer en række centrale ændringer, der sigter mod at forbedre energieffektiviteten og reducere drivhusgasudledninger fra bygningsmassen i hele Europa.

En af de markante tilføjelser i det kommende direktiv er fastsættelsen af et todelt ambitiøst slutmål for bygningsmassen i 2050. Ifølge direktivet skal bygningsmassen være en yderst energieffektiv og dekarboniseret bygningsmasse som en helhed senest i 2050, således at eksisterende bygninger omdannes til nulemissionsbygninger under hensyn til bl.a. omkostningsoptimalitet og det privatøkonomisk rentable. Dette vil kræve betydelige investeringer og en strategisk tilgang til renovering og opgradering af eksisterende bygningers intelligensparathed samt udbygning af energisystemet.

Derudover pålægger direktivet regeringerne i de enkelte medlemslande at udvikle og implementere renoveringsplaner for deres samlede bygningsmasse. REO opfordrer regeringen til at disse planer skal være ambitiøse, realistiske og økonomisk bæredygtige. Regeringerne skal som følge af direktivet afrapportere regelmæssigt om fremskridt i forhold til renoveringsmål, hvilket vil sikre transparens og ansvarlighed i processen. Regeringen opfordres til at indhentning af data om fremdrift sker på en måde, der ikke øger byrdeniveauet for bygningsejerne.

Det omarbejdede bygningsdirektiv repræsenterer således et væsentligt skridt fremad i bestræbelserne på at reducere Europas klimaafttryk og sikre, at bygningsmassen også bidrager til denne udvikling.

REO vurdering er således, at implementeringen af bygningsdirektivet skal ske med reduktion af energibehovet til bygninger for øje og en så stor, positiv direkte og indirekte klimaeffekt som muligt, ligesom der skal tages hensyn til samfundsøkonomisk omkostningsoptimalitet og den privatøkonomisk rentabilitet. I anskuelsen af om investeringer er omkostningsoptimale på samfunds niveau skal der således indgå både udgifter og "indtægter" ved forbedringer af energitilstanden, ved forbedringer af indeklimaet, ved fordele for energisystemet ved lavere vinterpeaks i bygningers energibehov, ved hensyn til klimaet ved indlejret CO_{2e} i materialer ved renoveringsindsatsen og ved at mindske behovet for nye ressourcer m.v.

Det betyder, at der f.eks. skal indgå en vurdering af om mere energieffektive bygninger kan reducere behovet for investeringer andre steder i energisystemet. Såfremt man kommer frem til at det på samfundsøkonomisk niveau er optimalt, at renovere til et niveau, der går længere end det privatøkonomiske niveau, skal bygningsejeren tilbydes finansiering, eller på anden vis tilbydes en løsning, som enten gør investeringen privatøkonomisk rentabel eller som minimum løfter investeringsbyrden fra bygningsejeren. En øget energieffektivisering af bygningsmassen skal endvidere optimeres i forhold til den klimapåvirkning som kan måles fra brugte materialer ved renovering.

Principper for implementeringen af bygningsdirektivet

REO anbefaler, at implementeringen af bygningsdirektivet følger nogle overordnede principper skitseret nedenfor, der sikrer både en klar investeringsplan og en effektiv allokering af ressourcer. Denne plan skal tage højde for både trinvis og samlede investeringer, der er nødvendige for at opnå en energieffektiv og dekarboniseret bygningsmasse i 2050 eller tidligere.

For at sikre en effektiv gennemførelse skal der være en klar strategi, der er bredere end den nationale renoveringsplan for, hvordan investeringer håndteres for såvel professionelle, private som offentlige bygningsejere. Dette indebærer, at statslige, regionale og kommunale finanser skal allokere på en måde, der samlet understøtter de nødvendige renoveringer og opgraderinger af bygningsmassen. Dette betyder, at der i allokeringen af midler indenfor den økonomiske ramme mellem regioner og kommuner i særlig grad skal tages højde for bygningsmassens stand og de krav til renoveringer, der følger fra både det omarbejdede energieffektiviseringsdirektiv og bygningsdirektiv. Herunder er det afgørende, at der kommer en større udbredelse af alternative finansieringsformer såsom ESCO, hvor de sparede udgifter til drift betaler for energirenoveringen.

Det er afgørende, at disse investeringer sker omkostningsoptimalt på et samfundsøkonomisk niveau. Dette betyder, at de økonomiske ressourcer skal anvendes på en måde, der maksimerer de miljømæssige og økonomiske gevinster for samfundet som helhed, samtidig med at de understøtter direktivets mål om en dekarboniseret bygningsmasse som helhed i 2050. Endvidere skal implementeringen af direktivet understøtte udviklingen og eksporten af energiteknologier.

Ved at fremme innovation og teknologisk udvikling samt helhedstænkning på tværs af sektorer i den samfundsøkonomiske tilgang kan Danmark styrke sine positioner som førende inden for bæredygtig energiteknologi og samtidig bidrage til globale klimamål.

REO vurderer, at implementeringen af det omarbejdede bygningsdirektiv kræver væsentlige investeringer i både offentlig og privat regi.

Således har REO følgende overordnede anbefalinger til regeringen. Regeringen skal:

1. Arbejde for en ambitiøs implementering af bygningsdirektivet i resten af EU med dansk forbillede, hvor bygninger ses som en integreret og aktiv del af energisystemet, idet Danmarks førerposition særligt skyldes, at størstedelen af bygningsmassen får tilført vedvarende energi og overskudsvarme via fjernvarme, jf. artikel 11 pkt. 7.
2. Arbejde for en harmoniseret implementering af bygningsdirektivet i EU med dansk forbillede således, at der sikres et så harmoniseret marked for energiløsninger og ejendomsinvesteringer i EU som muligt, så der sikres stærkest mulig konkurrence i udviklingen af energieffektive bygninger, produkter og løsninger i EU.
3. Etablere et overblik over de konkrete investeringer, offentlige såvel som private, som bygningsejere skal foretage, og hvornår de skal foretages for en tilfredsstillende implementering af bygningsdirektivet. Dette skal ske i regi af den nationale renoveringsplan.
4. Sikre en, på samfundsøkonomisk niveau, omkostningsoptimal implementering af bygningsdirektivet som en del af omstillingen af Danmark til et klimaneutralt samfund effektivt energiforsynet med vedvarende energi. Således skal der eksempelvis indgå i betragtningerne om yderligere energieffektivisering af bygninger samt bygningers fleksible energiforbrug og

evne til at udnytte lavtemperaturvarme, der reducerer behovet for udgifter til infrastruktur og energiproduktionskapacitet andre steder.

- at bygningstyper – også beboelse – differentieres (således at bygningsmassen omkostningsoptimalt kan opnå status som nulemission ved gennemførelse af handlinger på et rentabelt/balanceret niveau ift. økonomi/energi/CO₂e/klima). Dette således at omstillingen respekterer de store forskelle i bygningsmassens potentiale og begrænsninger for optimale energieffektiviserings tiltag.
- at implementeringen ikke kun omhandler samfundsøkonomi, hvori indregnes CO₂e-omkostninger ved energifremstillingen, i hele bygningens levetid men også CO₂e-omkostninger i bygningens materialer.
- Bygningsdrift og indeklima skal inddrages som elementer i den samfundsøkonomiske beregning. For erhvervsjendomme, offentlige som private, kan et godt indeklima indgå i en betragtning om forbedret produktivitet.

5. Effektivisere udmøntningen af offentlige midler rettet mod udvikling, understøttelse og udbredelse af energiteknologier med det formål, at optimere udbyttet af de offentlige investeringer i henholdsvis energieffektivitet og vedvarende energi i bygninger såvel som i energisystemet for el, fjernvarme og fjernkøling. En samlet strategi for udmøntningen af midler rettet mod strategisk udvikling og udbredelse af VE- og EE-teknologier skal

- sikre korrekt dimensionering af energisystemet,
- sikre en robust energiforsyning,
- sikre synergi mellem udmøntningen af støtte til virksomheder og borgere henholdsvis implementering af nye krav til energieffektivitet og udbygning af VE-kapacitet,
- understøtte international konkurrenceevne og
- optimere eksportpotentialet for såvel VE- som EE-teknologier i bygninger og i energisystemet.

6. Regeringen skal sikre at samspillet med øvrige love og regler, herunder regelsæt for opsætning af solceller, leje- og planloven understøtter rammerne for investeringer i forbedringer i bygninger herunder indeklima og energieffektivisering kan ske rentabelt for bygningsejer og administrator med så få administrative byrder som muligt – med forståelse for divergerende finansieringsvilkår forskellige steder i Danmark.

Princippet om energieffektivitet først

Bygningsdirektivet skal implementeres efter "princippet om energieffektivitet først". Ifølge energieffektivitetsdirektivet omfatter princippet en helhedsorienteret tilgang, som tager hensyn til det integrerede energisystems samlede effektivitet, forsyningsikkerhed og omkostningseffektivitet og fremmer de mest effektive løsninger til klimaneutralitet i hele værdikæden, fra energiproduktion og nettransport til slutforbrug af energi, så der opnås effektivitet i både primærenergiforbruget og slutforbruget af energi. Ved denne tilgang bør der ses på systemets ydeevne og den dynamiske energianvendelse, hvor ressourcer på efterspørgselssiden og systemfleksibilitet betragtes som effektivitetsløsninger.

En reduktion af slutforbruget for bygningsmassen er desuden væsentlig da en højenergieffektiv bygningsmasse er afgørende for bygningsmassens responsivitet og robusthed overfor uventede situationer. Det bør i implementeringen af bygningsdirektivet endvidere anerkendes, at Danmark går forrest i forhold til at begrænse CO₂e-aftryk ved opførelse af nybyggeri. I forlængelse af regeringens mulighed i artikel 6, stk. 2, skal beregningen af de omkostningsoptimale niveauer for energikrav til både nye og eksisterende bygninger tage højde for den indlejrede energi og

klimapåvirkning fra især brug af materialer til opførelse eller renovering af bygningen, således at højere energikrav ikke medfører øgede livscyklus drivhusgas-udledninger for bygningen. Investeringer i effektivisering af bygninger bør således baseres på samfundsøkonomiske analyser inkl. de samfundsøkonomiske omkostninger ved CO₂e i forsyning og i materialer.

Metodik for implementering

Som gennemgående metodik finder REO at implementeringen af bygningsdirektivet kan anskues gennem det prisme som regeringens køreplan for energieffektivitet har introduceret. Køreplanen introducerer en flerhed i perspektiverne på energieffektivitet. Køreplanen fremhæver:

- A. Energiadfærd og energirenoveringer
- B. Flexibilitet
- C. Overskudsvarme, konverteringer og elektrificering

De tre hovedsøjler i køreplanen understøttes af henholdsvis D. Kompetencer og E. Digitalisering

I forbindelse med implementeringen af det omarbejdede bygningsdirektiv medfører systematikken i regeringens køreplan, at bygningsmassen skal anskues som en integreret, intelligent og responsiv del af energisystemet. Det er i den forstand helt centralt, at der ved implementeringen er fokus på at direktivet stiller krav om at bygningsmassen i 2050 omkostningsoptimalt kan opnå status som nulemissionsbygninger. Herunder hører at bygningers energimæssige flexibilitet skal udnyttes bedst muligt samt bygningers samspil med energisystemet skal optimeres; men også at fortsat reduktion af energiforbruget i Danmarks bygningsmasse spiller en central rolle ift. at reducere og effektivisere energiforbrug.